

Nr 12

Kulturutskottets betänkande med anledning av propositionen 1974:40 angående vissa anslag ur kyrkofonden, m. m. jämte motiöner.**Propositionen**

I propositionen 1974:40 (utbildningsdepartementet) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

1. besluta att det i propositionen 1974:40 angivna ur kyrkofonden förskotterade beloppet för inredning av domkapitelhuset i Härnösand skall stanna slutligt på kyrkofonden.

2. medge att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. får utgå medel för avlönande av ytterligare två förste stiftsadjunkter, avsedda för den finskspråkiga befolkningen i Sverige.

3. medge att ur kyrkofonden får bestridas resekostnadsersättning och traktementa vid resor som finsktalande präst företar på grund av kyrkliga för rättningar bland finskspråkiga i det stift där prästen tjänstgör.

4. medge att ur kyrkofonden till svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse får utgå

deks för tiden den 1 januari—den 30 juni 1974 ytterligare avlöningsbidrag med sammanlagt 8 550 kr.,

deks fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. 20 bidrag om vardera 37 900 kr. för budgetår för avlöning av präster, som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet.

5. medge att ur kyrkofonden för budgetåret 1974/75 får utgå bidrag till Svenska diakonsällskapet med högst 163 000 kr. till bestridande av kostnader för utbildning av kyrkomusiker vid Sköndalsinstitutet.

6. medge att ur kyrkofonden för budgetåret 1974/75 får utgå medel med högst 80 000 kr. för anlåtande av biträde vid handläggningen av kyrkliga ärenden inom vederbörande statsdepartement.

7. medge att ur kyrkofonden för budgetåret 1974/75 får utgå bidrag med högst 100 000 kr. till bestridande av kostnader för Kyrkornas världsråds femte generalförsamling i Jakarta och för svenska kyrkans delegater till denna.

8. medge att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. får utgå medel med högst 12 000 kr. för budgetår till stipendier till blivande präster för utbildning i finska och samiska språken.

9. medge att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. får utgå medel med högst 65 000 kr. för budgetår för studiebidrag åt präster vid tjänst-

ledighet i vissa fall och för anordnande av vissa teologiska fortbildningskurser för präster,

10. medge att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. får utgå bidrag med 130 000 kr. för år till Lutherska världsförbundets svenska sektion,

11. medge att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. får utgå bidrag med 43 000 kr. för budgetår till kostnader för en präst med huvudsaklig tjänstgöring bland svenskar i Schweiz,

12. bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om fördelningen mellan pastorat och skola av kostnaderna för arbetsgivaravgifter på sätt som angetts i propositionen 1974:40,

13. besluta att kyrkofonden inte längre skall bestrida sådan kostnad för kyrkomusikers fyllnadstjänstgöring som musklärare vilken ej skall betalas av skolan.

Propositionens huvudsakliga innehåll kan sammanfattas på följande sätt.

I propositionen föreslås att vissa kostnader för inredning av domkapitelhuset i Härnösand skall stanna slutligt på kyrkofonden. Vidare föreslås anslag till två nya stiftsadjunktstjänster för verksamhet bland inflyttade finskspråkiga personer. Förslag läggs fram om avlöningsbidrag till ännu en sjömanspräst och om uppräknig av bidragen. Uppräknig föreslås av bidraget till kyrkomusikerutbildningen vid Sköndalsinstitutet, anslaget till fortbildningskurser för präster m. m. och bidraget till Lutherska världsförbundets svenska sektion. Ett särskilt anslag på 100 000 kr. föreslås till kostnader för Kyrkornas världsråds femte generalförsamling. Anslag föreslås också till stipendier till blivande präster för utbildning i finska och samiska språken.

I ett särskilt avsnitt i propositionen framläggs förslag om fördelningen mellan vederbörande pastorat och skola samt kyrkofonden av kostnaderna för avlöningsförmåner åt organister med fyllnadstjänstgöring som musklärare.

Bakgrunden till propositionens förslag om två nya tjänster som stiftsadjunkt för verksamhet bland inflyttade finskspråkiga personer är följande.

För nämnda verksamhet finns det f. n. fyra tjänster som förste stiftsadjunkt, stationerade i Eskilstuna, Västerås, Malmö resp. Göteborg. Kammarkollegiet har efter verkställd utredning lagt fram förslag om inrättande av ytterligare tre tjänster som förste stiftsadjunkt för kyrklig verksamhet bland finskspråkiga i Sverige. I fråga om placeringen av de föreslagna tjänsterna framhåller kollegiet att Kungl. Maj:t liksom hittills bör bestämma stationeringsort i samband med beslut om tjänsternas inrättande.

I propositionen föreslås att två nya förste stiftsadjunktstjänster inrättas. Ett av kammarkollegiet framlagt förslag beträffande resekostnadsersättning och traktamente biträds av Kungl. Maj:t.

Motionerna

Utskottet behandlar i detta sammanhang motionerna

1974:1757 av fru Fränkel m. fl. (fp, c, m) vari hemställs att riksdagen beslutar att pastorstjänsten i S:t Johanneskyrkan i Göteborg fr. o. m. den 1 juli 1974 förändras till en sjömansprästtjänst och medger att medel till avlöning får utgå från kyrkofonden,

1974:1768 av fru Jonäng m. fl. (c) vari hemställs att riksdagen medger att medel ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1974 tills vidare får utgå för avlönande av ytterligare fyra förste stiftsadjunkter, avsedda för den finskspråkiga befolkningen i Sverige.

S:t Johanneskyrkan, som är en enskild stiftelse, har sedan kyrkans invigning år 1866 ställning av sjömanskyrka i Göteborg. I motionen 1974:1757 framhålls att det i dagens ekonomiska situation är förenat med stora ansträngningar att huvudsakligen genom insamlade medel driva den verksamhet som omhänderhas av S:t Johanneskyrkan och Sjömansgården i Göteborg. Då verksamheten har visat sig fylla en stor funktion, föreslår motionärerna att pastorstjänsten i S:t Johanneskyrkan ändras till en sjömansprästtjänst (stiftsadjunktstjänst) och att medel till avlöning av tjänsteinnehavaren får utgå ur kyrkofonden. Yrkandet överensstämmer med en av S:t Johanneskyrkans kyrkoråd till Kungl. Maj:t gjord anhållan, vilken tillstyrks av domkapitlet i Göteborg.

Yrkandet i motionen 1974:1768 överensstämmer med ett förslag som framfördes av Riksförbundet för finskspråkigt församlingsarbete i dess yttrande över kammarkollegiets utredningspromemoria rörande organisationen av den andliga vården för finskspråkiga personer i Sverige. Motionärerna anser att den av föredragande statsrådet påtalade osäkerheten beträffande den framtida utvecklingen av antalet finskspråkiga personer i Sverige inte får föranleda att dagens väldokumenterade behov av ökade resurser för den andliga vården av finskspråkiga åsidosätts.

Utskottet

Den stora tillströmningen av invandrare från Finland till Sverige i slutet av 1960-talet har, som framhålls i propositionen, ökat behovet av särskilda prästtjänster för verksamheten bland finskspråkiga. Utskottet delar emellertid föredragande statsrådets uppfattning om svårigheten att bedöma hur stort behovet av sådana prästtjänster kommer att vara på längre sikt och anser sig därför inte böra föreslå riksdagen att gå utöver förslaget i propositionen om inrättande av två nya tjänster som förste stiftsadjunkt med uppgift att verka bland inflyttade finskspråkiga personer. Utskottet tillstyrker sålunda propositionen i denna del och avstyrker motionen 1974:1768. Utskottet vill emellertid stryka under det uttalande som gjorts i propositionen om att behovet av dylika tjänster fortlöpande bör övervägas. Det kan således

förutsättas att Kungl. Maj:t noga följer utvecklingen och återkommer till riksdagen med förslag om ytterligare tjänster om de fortsatta övervägandena ger grund härför. Utskottet vill också fästa uppmärksamheten på den stimulans för den aktuella verksamheten det torde komma att innebära om riksdagen — vilket utskottet tillstyrker — medger att viss resekostnadsersättning och traktamente på sätt i propositionen föreslagits får bestridas ur kyrkofonden.

Vad därefter beträffar yrkandet i motionen 1974:1757 rörande pastors-tjänsten i S:t Johanneskyrkan i Göteborg finner utskottet det angeläget att denna fråga får en för sjömansvården i Göteborg positiv lösning. Emellertid har utskottet erfarit att den tidigare nämnda framställningen från kyrkorådet alltså är under beredning i utbildningsdepartementet. Med hänsyn härtill anser sig utskottet inte böra föreslå riksdagen att bifalla motionen 1974:1757.

I vad gäller övriga förslag i propositionen tillstyrks dessa av utskottet. Utskottet har därvid utgått från att det belopp varmed bidraget till kyrklig verksamhet i Schweiz föreslås ökat kommer att tas i anspråk endast under förutsättning att pensionsförhållandena för anställning som präst inom denna verksamhet regleras i enlighet med förslag i propositionen 1974:87.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen beslutar att det i propositionen 1974:40 angivna ur kyrkofonden förskottrade beloppet för inredning av domkapitelhuset i Härnösand skall stanna slutligt på kyrkofonden,
2. att riksdagen med bifall till propositionen 1974:40 och med avslag på motionen 1974:1768 medger att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. får utgå medel för avlöande av ytterligare två förste stiftsadjunkter, avsedda för den finskspråkiga befolkningen i Sverige,
3. att riksdagen medger att ur kyrkofonden får bestridas resekostnadsersättning och traktamente vid resor som finsktalande präst företar på grund av kyrkliga förrättningar bland finskspråkiga i det stift där prästen tjänstgör,
4. att riksdagen medger att ur kyrkofonden till svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse får utgå
dels för tiden den 1 januari—den 30 juni 1974 ytterligare avlöningsbidrag med sammanlagt 8 550 kr.,
dels fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. 20 bidrag om vardera 37 900 kr. för budgetår för avlöning av präster, som är anställda i styrelsens tjänst i utlandet,
5. att riksdagen medger att ur kyrkofonden för budgetåret 1974/75 får utgå bidrag till Svenska diakonsällskapet med högst 163 000 kr. till bestridande av kostnader för utbildning av kyrkomusiker vid Sköndalsinstitutet,
6. att riksdagen medger att ur kyrkofonden för budgetåret 1974/75 får utgå medel med högst 80 000 kr. för anlåtande av biträde

- vid handläggningen av kyrkliga ärenden inom vederbörande statsdepartement,
7. att riksdagen medger att ur kyrkofonden för budgetåret 1974/75 får utgå bidrag med högst 100 000 kr. till bestridande av kostnader för Kyrkornas världsråds femte generalförsamling i Jarkarta och för svenska kyrkans delegater till denna,
 8. att riksdagen medger att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. får utgå medel med högst 12 000 kr. för budgetår till stipendier till blivande präster för utbildning i finska och samiska språken,
 9. att riksdagen medger att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. får utgå medel med högst 65 000 kr. för budgetår för studiebidrag åt präster vid tjänstledighet i vissa fall och för anordnande av vissa teologiska fortbildningskurser för präster,
 10. att riksdagen medger att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. får utgå bidrag med 130 000 kr. för år till Lutherska världsförbundets svenska sektion,
 11. att riksdagen medger att ur kyrkofonden fr. o. m. den 1 juli 1974 t. v. får utgå bidrag med 43 000 kr. för budgetår till kostnader för en präst med huvudsaklig tjänstgöring bland svenskar i Schweiz,
 12. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att meddela bestämmelser om fördelningen mellan pastorat och skola av kostnaderna för arbetsgivaravgifter på sätt som angetts i propositionen 1974:40,
 13. att riksdagen beslutar att kyrkofonden inte längre skall bestrida sådan kostnad för kyrkomusikers fyllnadstjänstgöring som musiklektörer vilken ej skall betalas av skolan,
 14. att riksdagen avslår motionen 1974:1757.

Stockholm den 25 april 1974

På kulturutskottets vägnar
GEORG ANDERSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Andersson i Lycksele (s), Nilsson i Agnäs (m), fröken Sandell (s), herr Leander (s), fru Fränkel (fp), herr Eriksson i Ulfsbyn (c), fru Johansson i Uddevalla (s), fru Mogård (m), herrar Sörenson (s), Norrby (c), fröken Eliasson (c), fru Göthberg (c), herr Alsén (s) och fru Nordlander (vpk).

